

Bir infantta tamamlayıcı beslenmeye erken başlamak: Olgu sunumu

Mustafa Gülgün(*), Necati Balamtekin(*), Sami EKSERT(**)

ÖZET

Tamamlayıcı beslenmeye başlama, genellikle bebek 4-6 aylık iken tavsiye edilmektedir. Biz burada gaitasında bilinmeyen materyal görülen ve bu materyalin, ailesi tarafından yedirilen muza bağlı sindirilmemiş sebze fiberleri olduğu tanısı konan bir infant takdim ettik. Üç aylık bir infant, gaitasında bilinmeyen bir materyal olması nedeniyle başvurdu. Bebeğin gelişimi yaşına göre normaldi. Bebeğin ailesi tarafından bir gece önce muz ile beslendiği öğrenildi. Gaita mikroskopik incelemede, gaitada sindirilmemiş besin fiberleri görüldü. Aile tamamlayıcı beslenme ve 4. aydan önce anne sütüne ek olarak herhangi bir besin başlanmaması hakkında bilgilendirildi. Bebeğe muz verilmesi kesildikten bir gün sonra gaita incelemesi normaldi. Hekimler, sağlam bebek izlemlerinde, malnütrisyon ile sonuçlanabilecek beslenme hataları yönünden, bebeğin beslenmesi hakkında ailesinden bilgi almalıdır.

Anahtar Kelimeler: tamamlayıcı beslenme, infant, malnütrisyon

SUMMARY

Early beginning for complementary nutrition in an infant: case report

Complementary nutrition is usually advised to begin between 4 and 6 months of age. We reported an infant presenting with unknown material in her faeces diagnosed as undigested vegetable fiber due to banana fed by her mother. A 3 months-old girl was presented with with unknown material in her faeces. She was well-developed with normal percentile levels. We learned feeding her with banana by her mother the night before. Gaita microscopy was revealed undigested vegetable fibers. Her parents were informed about complementary nutrition and not to start any food before 4th months in addition to breast milk. Her faeces was normal 1st day after stopping the banana. Physicians should obtain information of infant's feeding in well-baby follow-up from parents in terms of nutrition mistakes which can be resulted in malnutrition.

Key words: complementary nutrition, infant, malnutrition

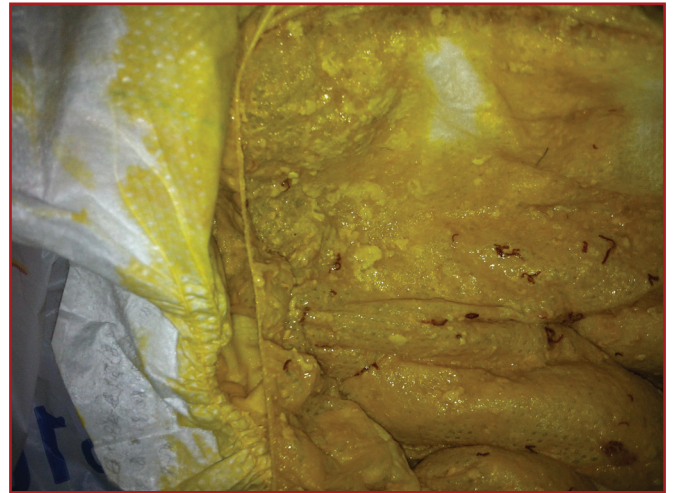
Giriş

Tamamlayıcı beslenme, infantlarda 4-6 aylık iken anne sütüne ek olarak diğer besinlerin başlanmasıdır. Hayatın ilk altı ayında, tek başına anne sütünün bebeğin tüm ihtiyaçlarını karşılayabildiği günümüzde iyi anlaşılmalı bilimsel gerçeklerden birisidir. Bu gerçeğe rağmen, bazı aileler çeşitli nedenlerle küçük bebeklere anne sütü dışındaki gıdalardan vermektedirler. Bu gıdalar başta alerji olmak üzere pek çok komplikasyona neden olabilmektedir (1).

Bu makalede henüz 3 aylık iken muz yedirilen, ancak bağırsak maturasyonu yeterli olmadığı için, gaitada sindirilemeyen fiberleri görülen bir infant sunulmuş ve tartışılmıştır.

Olgu Sunumu

Üç ay altı günlük kız bebek gaitasında kırmızı-kahverengi renkte, çok sayıda, yaklaşık 1-3 cm uzunluğunda değişen solucan veya kıl kurdu benzeri görüntünün olması nedeniyle başvurduğu Acil Çocuk Polikliniğinden, Çocuk Gastroenteroloji polikliniğine yönlendirilmişti (Resim 1).

Resim 1. Gaita içerisinde, siyah renkte olan sindirilemeyen fiberler görülmektedir.

Hastalık öyküsünde bebeğin aralarında akrabalık bulunmayan 27 yaşındaki baba ve 25 yaşındaki annenin birinci gebeliğinde normal vajinal yol ile 3250 gr doğduğu, perinatal dönemde ve sonrasında sağlık problemi olmadığı öğrenildi. Fizik muayenesinde genel durumu iyi. Vücut ağırlığı 5800 gr (50-75 persentil), boyu 59 cm (75 persentil) ölçüldü. Diğer sistem muayeneleri normaldi. Ayrıntılı beslenme öyküsünde bebeğin doğduğundan beri anne sütü aldığı, anne sütü dışında dışarıda yalnızca 400 IU/gün D vitamini aldığı öğrenildi. Ayrıntılı beslenme öyküsünde bebeğin annesinin bir gün önce akşam

*Gülhane Askeri Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD.

**Gülhane Askeri Tıp Fakültesi, Anestezi ve Reanimasyon BD

Ayrı Basım İsteği: Mustafa Gülgün
Gülhane Askeri Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD.
e-mail: mustafagulgün@yahoo.com

Makalenin Geliş Tarihi: Feb 22, 2013 • Kabul Tarihi: Apr 15, 2014 • Çevrim İçi Basım Tarihi: 30 Aralık 2015

kendisi muz yerken, bu meyveyi bebeğine yalattığı öğrenildi. Hastanın gaitasında görülen şeylerin bebeğin gastrointestinal sisteminden tam sindirime uğrayamayan muz lifleri olabileceği düşünülerek gaita mikroskopisi incelendi. Gaita mikroskopunda yapılan değerlendirmelerde bitkisel fiberler olduğu saptandı.

Tartışma

İlk altı ay sadece anne sütüyle beslenme, bebeklerin sıvı ve enerji olarak tüm ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Bebeklerde ek gıdalara erken başlamanın başta allerji olmak üzere pek çok istenmeyen sonuçları olmaktadır. Bebeklerin bağırsakları henüz ek gıdaları tamamen sindirim ve emilime uğratacak maturasyona ulaşmadığı için, doğrudan sindirim ve emilimle ilişkili sorunlar, erken ek gıdalara başlamanın önemli sonuçlarından birisidir. Bebeklerde anne sütü veya oral formül mama dışı gıdalarla erken beslenmeye başlamak, malnüriyonla ilişkilidir (2).

Muz sıcak iklimlerde yetişen bir meyve olmasına rağmen dünyanın hemen her yerinde tüketilen değerli bir besindir. Allerjen proteinlerle karşılaştıktan sonra bebeklerde de muz alerjisi oluşabilmektedir. Bebekler muzun allerjen proteinleriyle plasental yolla, laktasyon yoluyla veya oral olarak doğrudan tüketerek karşılaşmaktadırlar (3). Muz içerik olarak fruktooligosakkaritler (FOS) olarak isimlendirilen soğan, sarımsak ve enginar gibi bazı bitkilerde de bol bulunan, birbirlerine beta bağlarıyla bağlı 2-60 arası fruktoz ünitlerinden oluşmuş, lineer fruktoz zincirleri bakımından oldukça zengindir. Diyetle alınan FOS ince bağırsaktan hidrolize edilmeden çekuma ulaşmaktadırlar. Kalınbağırsakta kolonik mukoza tarafından metabolize edilmektedirler. Gastrointestinal sistemde kanserojen etkiyi azaltıcı, prebiyotik etkisi, mineral emilimini artırıcı, serum kolesterol, trigliserid düzeylerini azaltıcı etkileri vardır. Son yıllarda prebiyotik etkisi nedeniyle işlenerek infant formül mamalarında kullanılmaya başlanmıştır. (4). Fiberlerin sağlık üzerine olumlu etkileri uzun zamandan beri kabul edilmektedirler. Yeterli miktarda diyetle fiber almak kardiyovasküler hastalık sıklığında azalma, bağırsak sağlığı, laksatif etkisi bilinmektedir (5). Fiber içeriğinin yanında muz başta potasyum olmak üzere mineraller bakımından zengindir (6). Ayrıca trigliserid ve VLDL düzeylerini düşürerek hiperkolesterolemik ratlarda kardiyovasküler hastalık riskini azaltıcı etkileri gösterilmiştir (7).

Bu makalede vurgulanmak istediğimiz, gıdaların besin değeri değil, bebeklerde ek gıdalara erken başlamamaktır. Sunulan olguda görüldüğü gibi bebeğin bağırsak maturasyonu yeterli olmadığı için muz içerisinde bulunan bu fiberler sindirim sisteminde, bebeğin sindirim sistemi immatürasyonu nedeniyle sindirilmeden feçesle atılmışlardır. Bu olguda erken tanı konularak aile uyarıldığı için hatalı beslenmeye bağlı komplikasyonların önüne geçilmiştir. Aile hekimlerinin, çocuk hekimlerinin böyle durumlarda detaylı beslenme öyküleri almaları çocukların gereksiz tetkik ve incelemelerin önünü alacaktır.

Kaynaklar

1. Gülbin Gökçay, Muazzez Garibağaoğlu. Sağlıklı çocuk beslenmesi. In: Olcay Neyzi, Türkan Ertuğrul (Eds). Pediatri. 4ncü Baskı. İstanbul: Nobel Matbaacılık, 2010: 211-232.
2. Williams HG. 'And not a drop to drink'--why water is harmful for newborns. Breastfeed Rev 2006; 14: 5-9.
3. Palacin A, Quirce S, Sanchez-Monge R, Bobolea I, Diaz-Perales A, Martin-Muñoz F, Pascual C, Salcedo G. Allergy to banana in a 5-month-old infant. Pediatr Allergy Immunol 2011; 22: 186-195.
4. Sabater-Molina M, Lague E, Torrella F, Zamora S. Dietary fructooligosaccharides and potential benefits on health. J Physiol Biochem 2009; 65: 315-318.
5. Slavin J. Fiber and prebiotics: mechanisms and health benefits. Nutrients 2013; 5: 1417-1435.
6. Marlett JA, McBurney MI, Slavin JL; American Dietetic Association. Position of the American Dietetic Association: health implications of dietary fiber. J Am Diet Assoc 2002; 102: 993-1000.
7. Angelis-Pereira MC, Barcelos Mde F, Sousa MS, Pereira Jde A. Effects of the kefir and banana pulp and skin flours on hypercholesterolemic rats. Acta Cir Bras 2013; 28: 481-486.